

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității

București, Str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3, cod 030671

Tel.: 0374.189.162, fax 0374.189.149

www.cnsas.ro, office@cnsas.ro

Operator de date cu caracter personal, notificat sub nr. 158

Nr. DJ/ 2860/ 07.10.2009

ADEVERINȚA Nr. 10490/15.09.2009

1. În temeiul art. 3 lit. r), art. 8 lit. b), art. 10, art. 33 alin. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008;
2. Având în vedere cererea de verificare nr. P 1708/06/05.05.2006, adresată C.N.S.A.S. de către domnul SCUTARU Horia;
3. Calitatea domnului **BERINDEI Dan** de Vicepreședinte al Academiei Române;
4. În baza Notei de Constatate nr. S/DI/3386 din data de 17.11.2008, întocmită de către Direcția de Specialitate, din cadrul Consiliului Național pentru Studiarea Arhivelor Securității, în care se regăesc următoarele elemente: domnul **BERINDEI Dan** este titular al dosarului fond rețea nr. R 144461 (cotă C.N.S.A.S.). Domnia sa a fost recrutat la data de 11.04.1962, în anchetă, prin metoda constrângerii, pentru supravegherea informativă a Institutului de Istorie al Academiei Române. A avut numele conspirativ „Băleanu”. Direcția de Specialitate a reținut 47 de materiale informative furnizate de domnia sa în perioada 1962 – 1973: despre L. V., „are o activitate susținută, cu rezultate pozitive, mai ales în sectorul speculației istorice. În schimb, atitudinea sa în problemele de istorie contemporană legate de România nu este aceea a unui om care scrie și gândește românește. V.L. a făcut în această eforturi (sic!), dar citind printre rânduri constată evidente atitudini de felul celei menționate, care oglindesc un fel de a vedea lucrurile deseori puțin românesc. Autobiografic, după câte am auzit de la S. I., și-a ascuns originea reală – mare burghezie evreiască ieșeană – declarând că ar fi de origine muncitorească. Un străbunic al lui /.../ era la mijlocul sec. XIX unul din antreprenorii tăierii cărnii pentru evreii din Iași. La Institutul de Istorie circulă zvonul că nu i se dă viza pentru străinătate, nici pentru țările socialiste. Are relații îndeosebi cu sectorul său /.../; despre E.C. „în această săptămână a fost într-o seară la teatru, iar în seara următoare la conferința lui C. despre sculptorul Brâncuși. Nu se constată nici un fel de nemulțumire la adresa regimului sau o atitudine dușmănoasă. În convorbiri ține să

sublinieze în mai multe rânduri că e perfect limpede din punct de vedere politic, adică el însuși se apreciază reintegrat în societate cu toate drepturile”; despre R. H. „Are reputația unui personaj puțin ciudat, cum de altfel, e și la aspect. /.../ În comportare cu colegii este liniștit, reverențios și politicos, prezent la manifestări, destul de tăcut; „Personalul Institutului de Istorie N. Iorga este preocupat de câteva săptămâni de problema noului regim de muncă, care domină toate discuțiile și conversațiile. Cea mai mare surpriză a produs-o în problema Orientului Apropiat succesul militar al Israelului și slaba capacitate de rezistență a țărilor arabe. A. G. pune chiar ipoteza prezenței unor tanchiști germani în armata israeliană, care i-ar fi asigurat succesul. În ceea ce privește politica țării noastre, ea este apreciată pozitiv atât prin prudența, poziția pacifistă hotărâtă, cât mai ales noua manifestare hotărâtă de independență”; „În legătură cu planurile lui De Gaulle, M. S. a arătat că acesta i-a spus la un moment dat, în cursul călătoriei, că mai întâi România se va detașa /subînțelegând de URSS/ și se va apropia de Franța, și apoi de la sine se va democratiza. În ceea ce privește pe M. S., el are nostalgia țării și în timpul liber lucrează la probleme de istorie românească”; despre întâlnirea cu emigrantul C. S., la München: „Părea foarte desțărât, izolat și minimalizat de cercurile intelectuale cu care venea în contact /.../. A adus lui **D. BERINDEI** la hotel trei numere din revista sus-amintită, în care publicase niște articole și și-a exprimat regretul că revista Societății Academice are impresia că nu este lăsată să pătrundă sub nici o formă în România”; despre vizita la Institutul Iorga a ziaristului american de origine română T. A.: „A cerut informații despre pregătirea sărbătorii lui I Decembrie și a întrebat dacă Maniu va fi menționat. După aceea, a relatat situația românilor din America și viața lor națională în cadrul comunităților parohiale /.../. A arătat că tinerii nu mai cunosc limba română decât foarte puțin, dar prin viața în comunități – unde se predă istoria României – au conștiință națională că sunt români”; despre deplasarea sursei la Congresul al VII-lea de istorie de la Trento, prilej cu care a avut o conversație cu J. C., soția unui plenipotențiar al Italiei: „/.../ s-a interesat despre situația din România și în special despre libertatea religioasă, manifestând mirare când i s-a spus că în România nu există nici un fel de persecuții religioase, ci o perfectă libertate de manifestare a credințelor religioase; /.../ în ceea ce privește poziția ei social-politică, este o catolică cu vederi mai moderate, îndeosebi pe plan social, văzând neapărată reforma pentru a putea salva actuala societate occidentală. /.../ Socrul lui M. i-a declarat că în România, în cursul călătoriei spre București, pentru a participa la Congresul romaniștilor, fiica și ginerele lui au găsit în camera unui hotel – probabil Cluj sau Brașov („Carpați”) un microfon, ceea ce i-a șocat, ca singura impresie neplăcută din România”; despre G. H.: „Motivează rămânerea sa în Franța în 1958 prin articolul care i s-a cerut de P. Ț., prin care urma să demaște devierile „naționale” ale lui A. O., V. M., **D. BERINDEI** și alții, în istoriografie, devieri pe care el le aprecia ca inexistente. Scrierea articolului i s-a părut în consecință nejustă și apoi, convins că în anii următori avea să se producă o revenire, cum s-a și produs, îi era teamă a fi condamnat

moralmente de colegii săi. În clipa de față, se bucură de un prestigiu destul de mare în cercurile științifice franceze și internaționale /.../. Continuă să păstreze un viu interes României, are dorința de a ajuta istoriografia română în privința burselor și a schimbului de publicații și a respins oferte ce i s-au făcut de către istorici maghiari pentru a adopta o atitudine favorabilă tezelor maghiare. Ar dori să viziteze România, dar îi e teamă că România nu ar recunoaște noua sa cetățenie; din această cauză n-a dat curs invitațiilor ce i s-au făcut în URSS, Ungaria și Bulgaria. Se ferește de o înregimentare politică, atitudine pe care a adoptat-o încă din 1958. În cursul evenimentelor din mai-iunie 1968, potrivit unei informații date de R. P., profesor la Sorbona, s-a speriat de evenimentele din Franța și a plecat în Statele Unite, de unde s-a reîntors numai după liniștirea acestora"; despre vizita în țară a lui E. C., care „a arătat, între altele, că pentru a veni la București cei din Chișinău trebuie să treacă mai întâi pe la Moscova și că nimeni dintre istoricii moldoveni n-au fost trimiși în Occident pentru a cerceta arhivele sau chiar pentru vizitare. /.../ a mai menționat faptul că era să fie aspru sancționat pentru utilizarea termenului de țările române în loc de Principatele Dunărene!"; „Într-o vizită făcută la D. C. G. și la soția acestuia, la care a venit cu soția și la care a asistat **Dan BERINDEI** cu soția, a evitat orice discuție politică, dar la un moment dat i-a scăpat o frază din care reieșea că era puțin reticent față de cancelarul Brandt; a mai apreciat situația grevelor din Italia ca „îngrijorătoare”, desigur, din punctul său de vedere. În cursul lunii noiembrie a participat la negocierile economice România RFG. În general, în comportament este foarte amabil dar totodată reținut în tot ce frizează politicul”; despre G. C. „C. este totodată omul care la ședințe se manifestă ca adânc atașat regimului; nu știu însă dacă nu o face – cel puțin în parte – și dintr-o atitudine „de paradă”. /.../ Toate aceste aprecieri sunt personale și desigur nu pot fi complete; ele reprezintă o impresie sintetică, unele sunt desigur reușite și exacte, altele poate nu sunt întru totul conforme cu realitatea sau sunt incomplete; în întocmirea aprecierilor, autorul rândurilor de față s-a străduit să fie obiectiv și să le facă cât mai just posibil, în măsura în care și el era în cunoștință de cauză”; despre familia P., istoria familiei, pregătirea profesională și trecutul politic al fiecăruia, cu următoarele precizări: „V. P. este un om deosebit de inteligent, cu o viziune istorică largă și are o reputație de balcanolog pe plan mondial. /.../ Nu știu în ce măsură are o completă orientare ideologică. Din punct de vedere politic a fost liberal - georgist, dar n-a avut o activitate politică practică – în afara deputăției – decât în 1944 - 1945. Nu este un comunist, dar nici un dușman și face neîndoelnice eforturi de adaptare, cu toată vârsta sa destul de înaintată”; despre M. B., pe care îl descrie amănunțit din punct de vedere profesional: „A lucrat susținut în domeniul istoriei artei până în 1955, când a revenit la Institutul de Istorie. Între timp, și-a ridicat în chip aproape „miraculos” nivelul teoretic. Dacă prin 1950 băjbăia în domeniul marxism-leninismului, acum îl stăpânește organic. /.../ După câte știu, M. B. n-a făcut politică înainte de 23 August 1944; apoi, în deceniul următor, s-a menținut pe o poziție de izolare, de rezervă, din care a ieșit însă de 6-7

ani în mod hotărât, situându-se pe pozițiile clasei muncitoare. /.../ M. B. este puțin ieșit și rezervat în relațiile de la om la om, dar este deosebit de capabil în muncă și interesat în a susține regimul, care i-a acordat acum încrederea lui – lui, ginerele lui T. S. – numindu-l director adjunct și profesor titular /.../"; despre activitatea lui B. M., a cărei evoluție profesională o descrie, pe etape, cu mențiunea: „De asemenea, dacă în perioada 1948-1952 nu arăta un interes pentru studiul învățării marxist-leniniste, sau cel mult unul slab, după 1955 – probabil și sub influența lui B. C., cu care era strâns prieten – a adâncit lucrările clasice, ajungând la o profundă înțelegere a lor. Tot astfel, în această perioadă activitatea sa științifică s-a intensificat /.../. În ultimii ani prin manifestările sale apare ca sincer și atașat regimului, ca adânc convins de adevărul învățării marxist-leniniste; totodată, trebuie însă spus că felul său de a fi oarecum distant, deși politicos și amabil, face să poată fi greu „descifrat”. Încrederea care i s-a acordat și în primul rând ultima sa promovare la Academia RPR cred însă că au avut urmări pozitive ca în M. B. prezentul să domine în mod hotărât trecutul”; despre profesorul M. B., preocupat de organizarea Institutului Sud - Est European, cu precizarea: „Politicește se manifestă ca un susținător al regimului. Într-o convorbire cu un vechi profesor i-a cerut ca nu cumva să se opună ralierii ginerelelui său la regim”; despre P.P.: „/.../ din generația sa este neîndoiește cel mai harnic și dintre istoricii actuali este de asemenea, cred, istoricul cu cele mai multe publicații. Dacă n-ar fi avut activitatea politică pe care a avut-o este sigur că era de mult academician. /.../ Împins de soția sa, deosebit de ambițioasă, a intrat în mișcarea legionară „ca să facă și el ceva”, gelos pe tovarășii săi de generație, care toți – G. B., C.C. G., V. P. – își găsiseră un plasament politic. Astfel a ajuns și rector legionar. Nu știu în ce măsură în forul său interior a fost legat de mișcarea din care a făcut parte. În orice caz, începând din 1941 a plătit această poliță. /.../ Înainte de 1944 – deși legionar – P. s-a manifestat în scris ca istoric materialist, dând o mare însemnătate în interpretarea fenomenului istoric factorului economic. După 1944, de pe această poziție de gândire istorică relativ apropiată a fost printre primii istorici care a trecut pe poziții marxiste, materialist-istorice. /.../ Politicește în clipa de față prin scrisul său și activitatea științifică se găsește întru totul pe poziții materialist-istorice. Nu l-am auzit vreodată discutând politică. În 1965 a fost arestat și reținut timp de câteva luni, fiind apoi eliberat. Personal îl apreciez destul de amorf în domeniul politic, activitatea sa dominantă fiind cercetarea științifică; nu am însă impresia că e pe o poziție dușmănoasă regimului. Cel puțin în Institut activitatea sa în general nu pare să releve o asemenea poziție, ci chiar dimpotrivă”, etc. Domnul **BERINDEI Dan** este titular și al dosarului fond SIE nr. 247 (cotă C.N.S.A.S.), anul 1985 și al dosarului fond informativ nr. I 4335 (cotă C.N.S.A.S.), perioadele 1961 – 1962 și 1985. Domnia sa a fost urmărit fiind semnalat că poartă „discuții cu caracter dușmănos”.

5. În baza procesului verbal al ședinței Colegiului C.N.S.A.S din data de 15.09.2009;

ADEVERIM, PRIN PREZENTA, CĂ

Elementele mai sus prezentate nu se circumscriu prevederilor art. 2 lit. a și b din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, astfel domnului **BERINDEI Dan**, fiul lui Alexandru și Adina Florica, născut la data de 03.11.1923 în București, **nu i se poate atribui calitatea de lucrător/colaborator al Securității**.

Nota de constatare pe care s-a întemeiat adeverința poate fi consultată la sediul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Prezenta poate fi contestată la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București, de către orice persoană interesată, în termen de 30 de zile de la data publicării pe pagina de Internet a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Președinte,

Conf. univ. dr. Ladislau - Antoniu CSENDES

